

SZP 2023 - 2027

OMEZENÍ PESTICIDŮ

23. 2. 2021 11:00

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

PROGRAM PRACOVNÍ SKUPINY

leden–duben 2021 - pracovní skupiny pro Strategický plán SZP

cíl

- detailní technická diskuse k nastavení podmínek
- dohoda na národní úrovni, aby mohlo být zahájeno vyjednávání Strategického plánu ČR s EK

OMEZENÍ PESTICIDŮ

AEKO, NAEKO, PŘECHODNÉ OBDOBÍ

PRÁVNÍ RÁMEC PRO INTERVENCE

INTEGROVANÁ PRODUKCE

- IP OVOCE
- IP RÉVY VINNÉ
- IP ZELENINY, JAHODNÍKU A BRAMBOR

OSEVNÍ POSTUPY KUKUŘICE A ŘEPKY OLEJKY

DISKUSE

AEKO, NAEKO, PŘECHODNÉ OBDOBÍ

- od roku 2020 není možné podat žádost o zařazení do pětiletých závazků AEKO
- od roku 2020 byl umožněn vstup do dvouletých závazků v rámci NAEKO (NV 330/2019 Sb.)
- NEPR 2020/2220 – PŘECHODNÉ OBDOBÍ - od roku 2021 umožněn vstup pouze do jednoletých závazků v rámci NAEKO (NV 54/2021 Sb.)

NAŘÍZENÍ K SP

Článek 10

- Povinnost dodržovat dohodu WTO

Článek 11

- Povinnost dodržovat CC

Článek 64

- Přehled intervencí II. pilíře SZP

Článek 65

- Platby za závazky v oblasti životního prostředí a klimatu

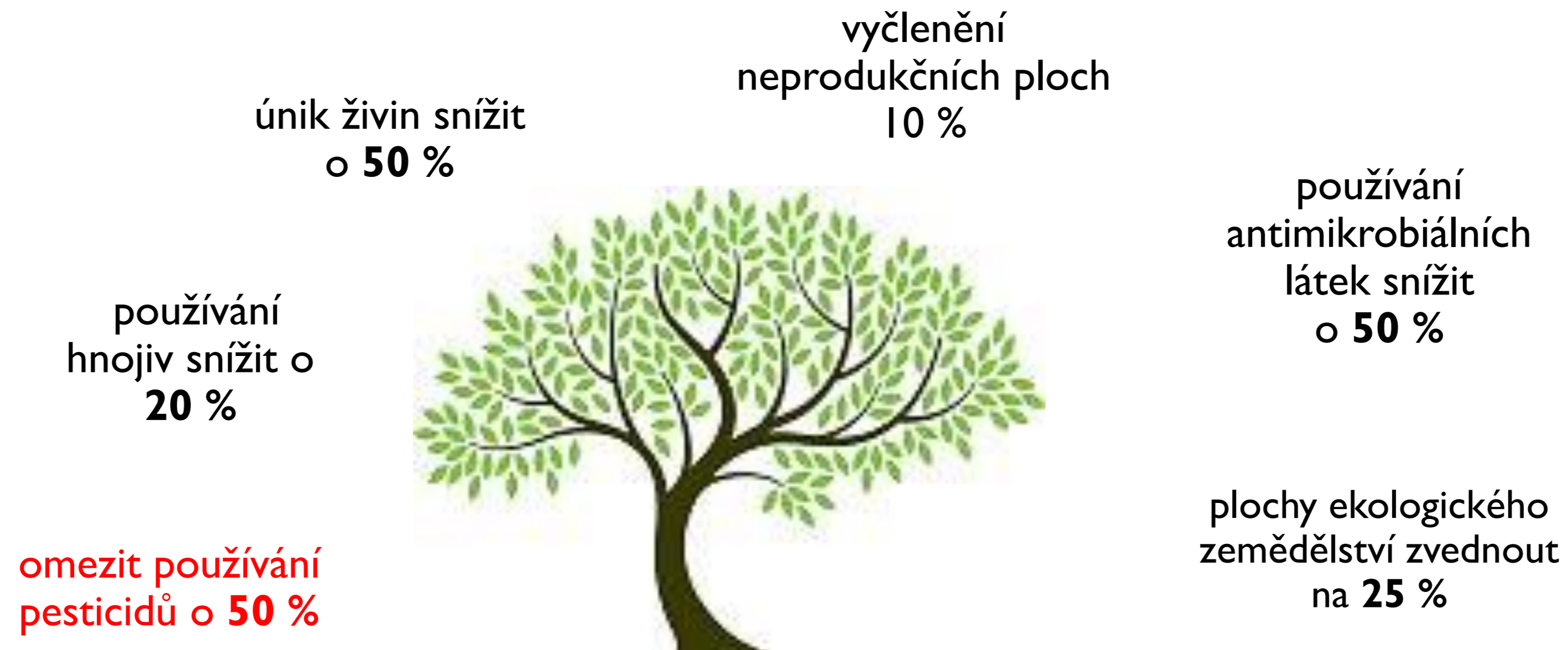
HORIZONTÁLNÍ NAŘÍZENÍ

Článek 63-67

- Integrovaný administrativní a kontrolní systém (IACS)

ZAČLENĚNÍ ZÁVAZKŮ GREEN DEAL DO SZP

- květen 2020 – EK představila Strategii F2F a Strategii Biodiverzita
- cíle na období 2021 -2030

- Rizika spojená s používáním pesticidů se celkově snižují.
- Vysoké prodeje nebezpečnějších pesticidů.
- Používání integrované ochrany rostlin.

AEKO – INTEGROVANÁ PRODUKCE

- Intervence cílí na omezení výskytu reziduí pesticidů a jejich metabolitů v pitné vodě, povrchových a podzemních vodách a dále v ovoci, zelenině, jahodách a bramborách.
- Intervence navazuje na ekoschéma šetrného managementu na trvalých kulturách.
- Intervence je navržena jako celofaremní systém šetrného hospodaření s omezením vstupů a s využitím postupů a technologií šetrných k životnímu prostředí, který tvoří základ pro produkci kvalitní produkce ovoce, révy vinné, zeleniny, jahod a brambor.
- Příspěvek k cíli I – Zlepšování reakce zemědělství EU na společenské požadavky na potraviny a zdraví, včetně bezpečných, výživných a udržitelných potravin a dobrých životních podmínek zvířat.

Tituly

- Integrovaná produkce ovoce (IPO)
- Integrovaná produkce révy vinné (IPV)
  - Základní ochrana vinic
  - Nadstavbová ochrana vinic
- Integrovaná produkce zeleniny, jahodníku a brambor (IPZJB)

AEKO – INTEGROVANÁ PRODUKCE OVOCE

• Minimální vstupní výměra 0,5 ha zemědělské půdy s druhem zemědělské kultury ovocný sad (S), který je evidovaný v registru sadů.

• Podmínky:

- zákaz aplikace vyjmenovaných účinných látek,
- provádět každoročně nejvýše tři aplikace herbicidů v příkmenném pásu (*podmínka řešena i v rámci Ekoplantby*),
- zákaz aplikace herbicidů v meziřadí a manipulačním prostoru ovocného sadu (*podmínka řešena i v rámci Ekoplantby*),
- zajistit v prvním roce závazku odběr vzorků půdy a jejich rozbor za účelem zjištění dodržení limitů obsahu těžkých kovů (Pb, Cd, Hg, Cr, As) akreditovanou laboratoří,
- zajistit každoročně odběr vzorků ovoce v množství 1 vzorek na každých započatých 20 ha sadu a jejich rozbor za účelem zjištění dodržení limitů obsahu těžkých kovů (Pb, Cd, Hg, Cr, As) akreditovanou laboratoří,
- každoročně zajistit odběr vzorků ovoce prostřednictvím pověřené osoby a provést rozbor ovoce za účelem zjištění dodržení limitů (jádroviny 30 % MLR, peckoviny a bobuloviny 50 % MLR) obsahu reziduí pesticidů akreditovanou laboratoří,

AEKO – INTEGROVANÁ PRODUKCE OVOCE

Podmínky:

- provádět každoročně řez ovocných stromů (1.6.–15.8.) nebo keřů (1.5.–30.6.) podle zvolené technologie, přičemž ořezanou hmotu následně nadrtit a rozprostřít po ploše ovocného sadu,
- vyhodnotit průběžně údaje ze sledování meteorologických prvků, škůdců a chorob a provádět agrotechnické zásahy na základě tohoto vyhodnocení,
- absolvovat každoročně školení.

Doplňkové podmínky:

- sledovat a zaznamenávat každodenně od 1. března do 30. září meteorologické prvky a výskyt škůdců a chorob,
- zajistit minimální hustotu výsadby životaschopných jedinců - 500 ks jádrovin nebo 200 ks peckovin nebo 2000 ks bobulovin,
- veškeré záznamy (rozbory) uchovávat po dobu alespoň 10 let, popř. předávat na SZIF.

AEKO – INTEGROVANÁ PRODUKCE RÉVY VINNÉ

- Minimální vstupní výměra 0,5 ha zemědělské půdy s druhem zemědělské kultury vinice (V).
- **Společné podmínky:**
  - zákaz aplikace vyjmenovaných účinných látek,
  - možnost aplikace POR, hnojiv, kalů, odpadních vod obsahující měď do celkové roční dávky 3 kg mědi na 1 ha vinice,
  - na ochranu proti roztočům používat výhradně metodu introdukce roztoče *Typhlodromus pyri* (bioagens, letorosty), přičemž u vinic mladších tří let, platí podmínka až od druhého roku stáří vinice,
  - provést každoročně od 1. června do 30. září prosvětlení keřů révy vinné odstraněním zálistků, nebo části listové plochy v zóně hroznů, přičemž podmínka neplatí pro vinice mladší tří let,
  - založit nejpozději ve druhém roce závazku minimálně v každém druhém meziřadí bylinný porost, přičemž podmínka neplatí pro vinice mladší tří let (*podmínka řešena i v rámci Ekoplatby*),
  - provést nejpozději do 15. srpna mechanickou údržbu meziřadí a manipulačního prostoru vinice, přičemž podmínka mechanické údržby neplatí pro vinice mladší tří let (*podmínka řešena i v rámci Ekoplatby*),

AEKO – INTEGROVANÁ PRODUKCE RÉVY VINNÉ

Doplňkové podmínky:

- zajistit minimální hustotu výsadby životaschopných jedinců - 1800 ks na 1 ha vinice,
- zákaz aplikace akaricidů,
- zákaz aplikace herbicidů v meziřadí a manipulačním prostoru vinice (*podmínka řešena i v rámci Ekoplatby*),
- provést ročně maximálně dvě aplikace herbicidů v příkmenném pásu vinice,
- veškeré záznamy uchovávat po dobu alespoň 10 let.

pozn.: pro vinice mladší 3 let budou vybrané podmínky upraveny

AEKO – IPV – ZÁKLADNÍ OCHRANA VINIC

Specifické podmínky:

- používat proti obaleči jednopásému a mramorovanému pouze POR na bázi *Bacillus thuringiensis* nebo spinosad nebo methoxyfenozid nebo metodu feromonového matení obalečů (*není vyžadováno a placeno pro vinice mladší 3 let*),
- provést za celé období trvání závazku nejvýše 30 aplikací konvenčních POR proti plísni révové,
- provést za celé období trvání závazku nejvýše 30 aplikací konvenčních POR proti padlí révovému,
- provést ročně maximálně 8 aplikací konvenčních POR proti plísni révové,
- provést ročně maximálně 8 aplikací konvenčních POR proti padlí révovému,
- provést každoročně proti plísni révové minimálně 1 aplikaci ekologického POR,
- provést každoročně proti padlí révovému minimálně 1 aplikaci ekologického POR,
- absolvovat každoročně školení.

Doplňkové platby

- úplný zákaz aplikace herbicidů v příkmenném pásu vinice,
- založit v neozeleněném meziřadí porost z vybraných druhů bobovitých, lipnicovitých či jiných dvouděložných rostlin, který bude nejpozději do 31. října sklizen nebo zapraven do půdy jako podpora organické hmoty v půdě.

AEKO – IPV – NADSTAVBOVÁ OCHRANA VINIC

Specifické podmínky:

- používat proti obaleči jednopásému a mramorovanému pouze POR na bázi *Bacillus thuringiensis* nebo metodu feromonového matení obalečů (není vyžadováno a placeno pro vinice mladší 3 let),
- provést za celé období trvání závazku nejvýše 20 aplikací konvenčních POR proti plísni révové,
- provést za celé období trvání závazku nejvýše 20 aplikací konvenčních POR proti padlí révovému,
- provést ročně maximálně 6 aplikací konvenčních POR proti plísni révové,
- provést ročně maximálně 6 aplikací konvenčních POR proti padlí révovému,
- provést ročně maximálně 2 aplikace konvenčních POR proti šedé hnilobě,
- provést každoročně proti plísni révové minimálně 2 aplikace ekologického POR,
- provést každoročně proti padlí révovému minimálně 2 aplikace ekologického POR,
- provést každoročně proti šedé hnilobě minimálně 2 aplikace ekologického POR,
- absolvovat každoročně školení.

Doplňkové platby

- úplný zákaz aplikace herbicidů v příkmenném pásu vinice,
- založit v neozeleněném meziřadí porost z vybraných druhů bobovitých, lipnicovitých či jiných dvouděložných rostlin, který bude nejpozději do 31. října sklizen nebo zapraven do půdy jako podpora organické hmoty v půdě.

AEKO – INTEGROVANÁ PRODUKCE ZELENINY, JAHODNÍKU A BRAMBOR

• Minimální vstupní výměra 0,5 ha zemědělské půdy s druhem zemědělské kultury standardní orná půda (R) nebo jiná trvalá kultura (J).

• Společné podmínky:

- zákaz aplikace vyjmenovaných účinných látek,
- zajistit v prvním roce závazku odběr vzorků půdy a jejich rozbor za účelem zjištění dodržení limitů obsahu těžkých kovů (Pb, Cd, Hg, Cr, As) akreditovanou laboratoří,
- zajistit každoročně odběr vzorků z každého pěstovaného podporovaného druhu zeleniny nebo jahod nebo brambor v množství 1 vzorek na každých započatých 20 ha podpořené plochy a jejich rozbor za účelem zjištění dodržení limitů obsahu těžkých kovů (Pb, Cd, Hg, Cr, As) akreditovanou laboratoří,
- každoročně zajistit odběr vzorků z pěstovaného podporovaného druhu zeleniny, jahod nebo brambor prostřednictvím pověřené osoby a provést rozbor za účelem zjištění dodržení limitů (50 % MLR) obsahu reziduí pesticidů akreditovanou laboratoří,
- vyhodnotit průběžně údaje ze sledování meteorologických prvků, škůdců a chorob a provádět agrotechnické zásahy na základě tohoto vyhodnocení,

AEKO – INTEGROVANÁ PRODUKCE ZELENINY, JAHODNÍKU A BRAMBOR

Společné podmínky:

- zajistit před každým výsevem nebo výsadbou odběr vzorků půdy a jejich rozbor za účelem zjištění minerálního dusíku,
- používat k výsevu nebo výsadbě pouze osivo nebo sadbu podle zákona o oběhu osiva a sadby, a to v minimálním objemu,
- absolvovat každoročně školení.

Doplňkové podmínky:

- sledovat a zaznamenávat každodenně od 1. března do 30. září meteorologické prvky a výskyt škůdců a chorob,
- veškeré záznamy (rozbory) uchovávat po dobu alespoň 10 let, popř. předávat na SZIF.

AEKO – INTEGROVANÁ PRODUKCE ZELENINY, JAHODNÍKU A BRAMBOR

Specifické podmínky v rámci pěstování podporovaných druhů zeleniny (IPZ):

- aplikovat herbicidy maximálně jednou za vegetační období dané plodiny, s výjimkou fytosanitárních opatření,
- provádět odplevelování meziřadí, a to pouze mechanicky,
- zaznamenávat do karty dílu půdního bloku datum výsevu, výsadby a sklizně jednotlivých pěstovaných druhů zeleniny, popř. provedení další mechanické operace.

Specifické podmínky v rámci pěstování podporovaného druhu zeleniny (IPZ) – chřestu, na zemědělské kultuře jiná trvalá kultura (J):

- aplikovat povinně před výsadbou hnůj,
- provést každoročně maximálně dvě aplikace herbicidů (*podmínka řešena i v rámci Ekoplantby*).

AEKO – INTEGROVANÁ PRODUKCE ZELENINY, JAHODNÍKU A BRAMBOR

Specifické podmínky v rámci pěstování jahod (IPJ):

- aplikovat herbicidy maximálně čtyřikrát ročně,
- aplikovat insekticidy maximálně třikrát ročně,
- provádět výsadbu jahodníku na dílu půdního bloku, na kterém byla pěstována předplodina, nebo hlavní plodina s meziplodinou, přičemž předplodina nebo meziplodina byly zapraveny do půdy na zelené hnojení,
- zajistit dvakrát ročně plečkování meziřadí porostu (do 31. května a do 31. října, pokud nebyl jahodník po sklizni zlikvidován), s výjimkou ploch, na kterých je použita pěstební technologie s využitím fólií nebo textilií,
- provádět od druhého roku stáří výsadby jahodníku do 30. dubna odstranění čepelí listů jahodníku,
- zajistit do 30. září údržbu porostu jahodníku sečením nebo mulčováním.

● Připomínky ke Strategickému plánu:

- Požadavek na **aktualizaci seznamu účinných látek**, které nesmí být obsaženy v POR v rámci IP.
- IP brambor - Požadavek na stanovení **specifických podmínek pro pěstování brambor**.
- IPZJB (IPO) - Požadavek na zajištění odběru a **rozboru** zeleniny, jahod a brambor za účelem zjištění dodržení limitů **obsahu těžkých kovů max. 2–3 x za závazek**, nikoli každoročně.
- IPZJB (IPO) - Požadavek na rozšíření období na **odběr a rozbor vzorků půdy** za účelem zjištění dodržení limitů obsahu těžkých kovů **na první dva roky závazku**.
- IPZJB - Požadavek na stanovení výčtu sledovaných účinných látek pro určité skupiny druhů zeleniny za účelem zjištění **dodržení limitů obsahu reziduí pesticidů**, na které se podmínka bude vztahovat, na objektivní stanovení počtu odběrů a na přípravu objektivního souvisejícího sankčního systému.
- IPZJB (IPO) - Požadavek na možnost **odběru vzorků** za účelem zjištění **dodržení limitů obsahu reziduí** pesticidů i **pověřenou osobou**.
- IPZ - Požadavek na **možnost provedení aplikace herbicidů** více než 1x za vegetační období dané pěstované plodiny. Navržena je možnost každoroční náhrady minimálně jedné aplikace herbicidů mechanickou kultivací (např. plečkováním nebo okopávkou), a to minimálně na 50 % plochy zařazených DPB.

AEKO – OSEVNÍ POSTUPY KUKUŘICE A ŘEPKY OLEJKY

- Intervence cílí na omezení počtů výskytu kukuřice a řepky olejky v osevním postupu ve zranitelných oblastech dusičnany (ZOD), jakožto plodin, jejichž pěstování je spojeno s velkou mírou chemické ochrany rostlin (hlavně S-metolachlor a metazachloru).
- Prostřednictvím omezení prostředků na ochranu rostlin na plochách orné půdy s těmito pěstovanými plodinami dojde ke snížení smyvu nebo průniku těchto látek a jejich reziduí do podzemních vod.
- Příspěvek k cíli I – Zlepšování reakce zemědělství EU na společenské požadavky na potraviny a zdraví, včetně bezpečných, výživných a udržitelných potravin a dobrých životních podmínek zvířat.
- Minimální vstupní výměra 5 ha zemědělské půdy s druhem zemědělské kultury standardní orná půda (R) v ZOD (vyloučeny plochy OPVZ).

AEKO – OSEVNÍ POSTUPY KUKUŘICE A ŘEPKY OLEJKY

Podmínky:

- **Kukuřice**

- pěstovat na DPB v průběhu závazku kukuřici maximálně dvakrát,
- nepoužívat preemergentní aplikaci účinné látky S-metolachloru; účinnou látku S-metolachlor lze preemergentně aplikovat pouze pásově s následným plečkování meziřadí po vzejití porostu.

- **Řepka olejka**

- pěstovat na DPB v průběhu závazku řepku olejku maximálně jednou,
- nepoužívat preemergentní aplikaci účinné látky metazachlor,
- po sklizni hlavní plodiny založit porost meziplodiny, do které se započítá i výdrol (není omezena chemická likvidace porostu).

• Připomínky ke Strategickému plánu:

- Požadavek na vymezení **způsobilé plochy nejen v ZOD**, ale i plošně, nebo alespoň i na lokalitách vymezených jako Natura 2000 nebo ZCHÚ.
- Požadavek na **navýšení pěstování řepky olejky** max. 2 x v průběhu závazku.
- Požadavek na úpravu podmínky intervence týkající se **založení porostu meziplodin po sklizni hlavní plodiny**, kdy po sklizni řepky nedojde k dobrému růstu meziplodiny, neboť ji zcela pohltí vzcházející výdrol řepky.
- Požadavek na **odstranění intervence ze SP**, jelikož je dodržování zásad střídání plodin v rámci osevních postupů považováno za běžnou praxi.

• Další komentář ke Strategickému plánu:

- **Ochranná pásma vodních zdrojů**

- Požadavek na zavedení nadstavby ambiciózních „ekoschémat“, např. **formou hospodaření v ochranných pásmech vodních zdrojů** blízké hospodaření v systému ekologického zemědělství, která budou mít skutečný dopad na kvalitu vody, půdy, biodiverzitu apod.

- umožnění souběhu intervence Ekologické zemědělství a konvenčního hospodaření na plochách OPVZ,
- pilotní projekt v ochranném pásmu vodního zdroje vodní nádrže Švihov na řece Želivce, jehož cílem je zkoumání vlivu omezené aplikace POR,
- možnost rozšíření pilotního projektu i do menších nádrží, jako je VN Vrchlice, VN Opatovice a VN Římov,
- **výsledky z pilotní studie by mohly sloužit pro případné stanovení podmínek nové intervence.**

DĚKUJI ZA POZORNOST

DISKUSE